

Моніторинг окупаційних телеграм-каналів

у Херсонській, Запорізькій, Луганській та Донецькій областях

1 - 30 листопада 2023 року

Авторка

Ольга Білоусенко - аналітикиня, дослідниця дезінформації.

Дизайн

Вероніка Віноградова

Документ підготовлено Школою політичної аналітики НаУКМА за підтримки Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Зміст цієї публікації є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США.

Ключові меседжі окупаційних ТГ-каналів

Основні дані про звіт

Звіт написаний за результатами місячного моніторингу окупаційних телеграм каналів, які працюють на території тимчасово окупованих Росією областей України — Херсонської, Донецької, Луганської, Донецької та Криму. До вибірки увійшли 35 каналів, які таргетують контент на всі перелічені території.

Методологія

Щоденний моніторинг телеграм-каналів, які працюють на тимчасово-окупованих Росією територіях (як новоокупованих — із 2022 року, так і тих, які були окуповані у 2014) або на звільнених від 2022 року. Період моніторингу — від 1 вересня 2023 року. Тобто йдеться передусім про окупаційні телеграм-канали. Під окупаційними телеграм-каналами маємо на увазі ті, що орієнтовані на тимчасово окуповані території України, зокрема, в назві чи описі яких є згадка конкретного міста або регіону України, які перебували чи досі перебувають під окупацією з 2014 року; а також населених пунктів, які Росія планує/планувала захопити.

 4095 1428 185 93 58 44 20

 13 9 4

 200.8K 21:27

На окупованих територіях відзначають свята, присвячені російській армії

Пояснення

Протягом місяця в телеграм-каналах з'являлися повідомлення про відзначення на окупованих територіях російських свят. Такі повідомлення були і в попередні місяці моніторингу, однак якщо раніше фокус був на світських та релігійних – відтак – православних святах, натомість цього місяця фокус був на військових російських святах – днях різних підрозділів і військ російської армії.

У такий спосіб Росія прагне підсилити видимість російської армії на окупованих територіях й прагне змінити думку населення щодо неї. Мовляв, російська армія – героїчна і визвольна, подвиг якої треба підтримувати.

Області: Запорізька, Донецька, Луганська, Херсонська, Крим.

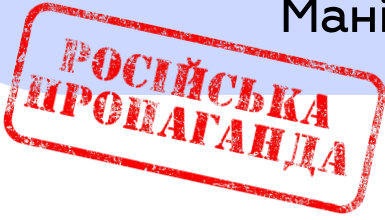
Цитата/приклад

1. [Вітання з днем РХБЗ](#)

2. [Вітання російських органів внутрішніх справ](#)

3. [Вітання з днем служби захисту державної таємниці](#)

Згадки про життя в Україні. Маніпуляції на темі мобілізації

Пояснення

Протягом листопада зустрічалося чимало дописів про життя в Україні, на території, яка не є окупованою. Зокрема, багато дописів стосувалися нібито новин про мобілізацію в Україні. Точніше, йдеться більше про маніпуляції й фейки на тлі мобілізації: про мобілізацію школярів, всіх жінок тощо. Таким чином, на аудиторію окупованих територій Росія прагне створити видимість, що українська армія слабка й не боєздатна, адже людей не вистачає й невдовзі в ній служитимуть виключно діти й жінки.

Області: Запорізька, Херсонська.

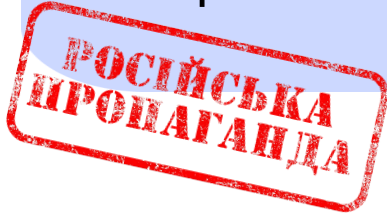
Цитата/приклад

1. [Маніпуляції щодо мітингів про демобілізацію в Херсоні](#)

2. [Допис про мобілізацію в Україні](#)

3. [Маніпуляції щодо життя в Україні](#)

Україна обстрілює цивільних і знущається з них

Пояснення

У листопаді, як і в жовтні та протягом попередніх місяців моніторингу, зокрема в херсонських телеграм-каналах, зустрічалися дописи про так звані знуцання української армії із цивільних на звільнених територіях. Однак звільнені території у таких випадках Росія навпаки називає тимчасово окупованими Україною.

У дописах переважно йдеться, що Україна обстрілює окуповані території; що не дбає про пенсіонерів, не забезпечує людей продовольством тощо. Однак в таких дописах не згадується, що саме Росія довела території, які окупувала, до стану занепаду. Наприклад, звільнений від російської окупації Херсон був в жахливому стані. В місті були проблеми з усіма комунікаціями — світлом, водою, газом, зв'язком. У місті не було продовольства, медикаментів тощо. Тобто міста до занепаду доводить не Україна, а Росія. І саме Росія знущається з цивільних, окуповуючи українські міста. Однак російська пропаганда щоразу наголошує на злочинах української армії, щоб поляризувати суспільство, налаштувати проти української армії і в такий спосіб легітимізувати свої дії.

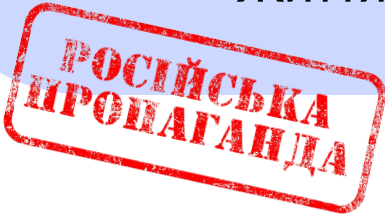
Області: переважно Херсонська.

Цитата/приклад

1. [Допис про Київський режим, який руйнує інфраструктуру](#)

2. [Допис про терор Херсонщини з боку України](#)

Життя з Росією за рік покращилося

Пояснення

У ході моніторингу протягом листопада зустрічалися дописи, в яких йшлося про покращення життя звичайних людей на окупованих територіях за так званий рік із Росією. Зокрема, йдеться про якість життя на окупованих територіях, яка буцімто покращилася. Так Росія прагне переконати аудиторію, що російська влада є більш людиноцентричною, дбає про добробут населення. Однак в таких дописах немає згадок про терор, який Росія здійснює на окупованих територіях.

Області: Запорізька, Херсонська, Донецька, Луганська.

Цитата/приклад

1. [Жителі окупованих територій отримують допомогу від російських солдатів](#)

2. [Депутати Єдиної Росії приймають громадян і допомагають їм](#)

3. [Каховчанка розповідає як пройшов її рік з Росією](#)

Ще більше людей отримують російські паспорти

Пояснення

Багато дописів цього місяця описували так звану паспортну ситуацію на окупованих територіях. Переважно це дописи-звіти, в яких йшлося про успішну паспортизацію великої кількості людей. Також були дописи з елементами залякування, в яких йшлося, що господарську й підприємницьку діяльність можуть вести лише люди, які отримали паспорти Росії. Проте в таких дописах не згадується, в який реальний спосіб Росія примушує людей на окупованих територіях отримувати паспорти, й те, що паспортизація відбувається не добровільно.

Області: Запорізька, Херсонська, Донецька, Луганська.

Цитата/приклад

1. [Допис про потребу патенту для тих, в кого немає паспорту](#)

2. [Допис про запуск іпотечного марафону для тих, хто має паспорт](#)

Росія наводить лад на окупованих територіях і дбає про людей

Пояснення

Чимало дописів у листопаді були присвячені комунальним справам, про які нібито дбає Росія. Йдеться частково про відбудову зруйнованих об'єктів, про звіти про роботу комунальних закладів — амбулаторій, лікарень, бібліотек тощо. У телеграм-каналах формується картинка успішного господарювання російської влади в окупованих містах. Цій картинці натомість протиставляються інша — українська — де ніби займаються лише руйнуванням.

Області: Запорізька, Херсонська, Донецька, Луганська.

Цитата/приклад

1. [В Мелітополі будують Центр надання адміністративних послуг](#)

2. [Росія ремонтує спортивні зали і доми культури](#)

3. [Росія будує дитячі майданчики](#)

Школа
Політичної Аналітики
НаУКМА

School
for Policy Analysis
NaUKMA

